

МЕХАНІЗМ ФОРМУВАННЯ ВНУТРІШНІХ ВЛАСНИХ ФІНАНСОВИХ РЕСУРСІВ ТОРГОВЕЛЬНОГО ПІДПРИЄМСТВА

Розглянуто механізм формування внутрішніх власних фінансових ресурсів торговельного підприємства.

Ключові слова: фінансові ресурси, прибуток, амортизаційні відрахування.

Assist. I.O. Hayduk – Commercial Academy of L'viv

The mechanism of creation of intrinsic own financial resources of trade firm

In the article is considered the mechanism of creation of intrinsic own financial resources of trade firm

Keywords: financial resources, profit, depreciation charges.

Необхідною умовою успішного функціонування господарюючих суб'єктів в умовах ринкової економіки є забезпечення самоокупності витрат своїми доходами, прибутковості та самофінансування. Реальну економічну самостійність підприємствам забезпечує наявність власних фінансових ресурсів. Вони є джерелом поповнення власного капіталу і служать для подальшого розвитку підприємства.

Суть власних фінансових ресурсів висвітлюється в науковій та навчальній економічній літературі, зокрема [1, с.641; 2, с.4; 3, с.12]. Проте, в економічній літературі недостатня увага відводиться джерелам утворення власних фінансових ресурсів.

Залежно від джерел формування, власні фінансові ресурси можна поділити на внутрішні власні фінансові ресурси та зовнішні власні фінансові ресурси. До внутрішніх власних фінансових ресурсів належать утворені в процесі фінансово-господарської діяльності внутрішні джерела коштів, які після покриття витрат і оплати обов'язкових платежів залишаються у власності підприємства і використовуються для його розвитку. Зовнішні власні фінансові ресурси торгових підприємств – це кошти, що надходять з бюджету, цільових і централізованих фондів на безповоротній основі.

Для стабільної діяльності торговельного підприємства велике значення має формування в максимальних обсягах внутрішніх власних фінансових ресурсів. Внутрішні власні фінансові ресурси формуються за рахунок чистого прибутку підприємства, амортизаційних відрахувань на відновлення вартості, виторгу від реалізації власного майна підприємства, дооцінки вартості товарних запасів та інших джерел (рис. 1).

Рис. 1. Джерела утворення внутрішніх власних фінансових ресурсів

Чистий прибуток підприємства є найбільш вагомим джерелом утворення власних фінансових ресурсів підприємства і сприяє його подальшому розвитку.

Визначається чистий прибуток від реалізації товарів (робіт, послуг) у два етапи. На першому етапі дохід від реалізації зменшується на суму податку на додану вартість (акцизного збору) і утворюється чистий дохід. На другому етапі на фінансовий результат списується собівартість реалізованих товарів (робіт, послуг), адміністративні витрати, витрати на збут та нараховані податки. Різниця між чистим доходом і витратами та податками становить нерозподілений прибуток, що є елементом власного капіталу торгового підприємства.

На величину прибутку, як джерела внутрішніх власних фінансових ресурсів впливають: обсяг товарообігу підприємства, рівень торговельної надбавки, склад та величина витрат, ефективність реалізації майна підприємства, податкова політика держави з оподаткування доходів, пропорції розподілу чистого прибутку за окремими напрямками його використання.

Прибуток синтезує в собі повне функціонування підприємства, характеризує ефективність його господарської діяльності в цілому. Наступним за значенням джерелом формування внутрішніх власних фінансових ресурсів є амортизаційні відрахування.

Амортизація основних засобів – це "поступове віднесення витрат на їх придбання, виготовлення або поліпшення, на зменшення скоригованого прибутку платника податку у межах встановлених норм амортизаційних відрахувань" [1]. Амортизації підлягають придбані або самостійно виготовлені основні фонди призначені для власного використання.

При нарахуванні амортизації вартість основних засобів має списуватись систематично протягом всього строку використання. Метод амортизації повинен відображати економічну вигоду від експлуатації об'єкта. Амортизаційні відрахування за кожний період часу повинні визнаватись, як дохід.

Вибір способу амортизації основних засобів повинен враховувати темпи зростання обсягів діяльності; рівень поточних витрат; зміни в податковій політиці держави; прогнозування періоду експлуатації об'єкта амортизації до його ліквідації чи продажу, враховуючи рівень амортизації об'єкта; формування власних фінансових ресурсів протягом періоду амортизації.

Правильно вибрана амортизаційна політика підприємства дає змогу нарощувати обсяг власних фінансових ресурсів протягом амортизаційного періоду. Наступним джерелом формування внутрішніх власних фінансових ресурсів торговельного підприємства є дооцінка вартості залишків товарно-матеріальних цінностей. Фактичний обсяг формування внутрішніх власних фінансових ресурсів за рахунок проведення дооцінки товарно-матеріальних цінностей зменшується на суму уцінки товарів. Суми дооцінки товарно-матеріальних цінностей спрямовують на поповнення власних обігових коштів.

Внутрішні власні фінансові ресурси можуть використовуватися на формування активів, поповнення власних обігових коштів, фінансове інвестування, розвиток матеріально-технічної бази, соціальний розвиток, підготовку кадрів, матеріальне заохочення та інші цілі.

Обсяг власних фінансових ресурсів вважається достатнім, якщо він дає змогу зберегти або покращити структуру капіталу підприємства. При погіршенні фінансової стійкості підприємства потрібно шукати нові джерела формування власних фінансових ресурсів. Управління формуванням власних фінансових ресурсів передбачає пошук та мобілізацію найбільш дешевих джерел поповнення власного капіталу.

Отже, формування внутрішніх власних фінансових ресурсів має важливе значення для розвитку підприємства. Надалі дослідження доцільно скерувати на вибір правильного співвідношення між власними і позиковими джерелами формування фінансових ресурсів, яке б сприяло зміцненню фінансового стану підприємства.

Література

1. Мазаракі А.А. та ін. Економіка торговельного підприємства: Підручн. для вузів/ Під ред. проф. Н.М. Ушакової) – К.: Хрещатик, 1999.
2. Економіка підприємства: Навч. пос. для ВНЗ/ Під ред. проф. А.А. Фастовець. – К.: НМЦ "Укоопосвіта", 2000. – 572 с.
3. Філімоненков О.С. Фінанси підприємств: Навч. пос. для ВНЗ. – К.: Ельга, Ніка-Центр, 2002. – 360 с.

УДК658.011

Інж. М.В. Гомонай – УкрДЛТУ

ПРОГНОЗУВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ВИРОБНИЧОЇ ДІЯЛЬНОСТІ АТЗТ "СВІТАНОК"

З метою передбачення можливих підсумків економічної діяльності підприємства зроблено спробу застосувати апарат кореляційного аналізу і формування рекомендацій щодо зміни основних показників з метою отримання потрібних результатів.

Eng. M.V. Gomonay – USUFWT

Prediction of the results of production and economic activity of "Svitanok" Ltd

This article analyses the use of the correlation analysis for the prediction of the results of production and economic activity of enterprises.

Однією з основних задач математичного моделювання є застосування математичного апарату для опису процесів економічної діяльності та можливості передбачити тенденції розвитку досліджуваного об'єкту господарювання. Для розв'язання цієї задачі можна застосувати елементи кореляційного аналізу [1, 2] і, як фактори, розглянути основні показники виробничо-господарської діяльності підприємства за 2001-04 рр. (табл. 1).

Для аналізу як базові візьмемо основні показники, що найбільш повно описують рівень концентрації виробництва:

- обсяг реалізації продукції, тис. грн.;
- вартість основних виробничих фондів, тис. грн.;
- середньоспискова чисельність працюючих, осіб.
- результуючими показниками умовно вважатимемо:
- валовий прибуток, тис. грн.
- рентабельність продукції, %.